

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	30 TACHWEDD 2020
PWNC:	MONITRO CYLLIDEB REFENIW, CHWARTER 2 2020/21
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD ROBIN WYN WILLIAMS
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD:	CLAIRE KLIMASZEWSKI
FFÔN:	01248 751865
E-BOST:	ClaireKlimaszewski@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	Amherthnasol

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

1. Ar 10 Mawrth 2020, gosododd y Cyngor gyllideb net ar gyfer 2020/21 gyda swm gwariant net y gwasanaethau o £142.146m i gael ei gyllido o'r Dreth Gyngor, Trethi Annomestig a grantiau cyffredinol. Mae hyn yn cynnwys cyfanswm o £1.115m ar gyfer eitemau cyffredinol ac eitemau nas cyllidwyd ar eu cyfer. Cafodd y gyllideb ar gyfer Premiwm y Dreth Gyngor ei gostwng £0.051m i £1.393m.
2. Roedd y gyllideb am 2020/21 yn cynnwys yr angen i wneud arbedion gwerth £0.37m. Mae'r rhain wedi cael eu hymgorffori yng nghyllidebau unigol y gwasanaethau a chaiff llwyddiant neu fethiant i'w cyflawni eu hadlewyrchu yn y (tan)/gorwariant a ddangosir. Roedd y targed arbedion ar gyfer 2020/21 yn sylweddol is nag mewn blynyddoedd blaenorol oherwydd cynnydd o 3.8% yn y cyllid gan Lywodraeth Cymru. Croesawyd y cynnydd hwn ar ôl gostyngiad mewn cyllideb dros nifer o flynyddoedd a arweiniodd at osod targedau arbedion sylweddol o dros £2m bob blwyddyn. Ni fu'n bosib i Lywodraeth Cymru roi unrhyw arwydd o lefel arfaethedig y cyllid tu hwn i 2020/21 oherwydd i Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant gan Lywodraeth y DU gael ei ganslo yn sgil Brexit, yr Etholiad Cyffredinol ym mis Rhagfyr 2019 ac yna delio â'r pandemig Coronafeirws.
3. Hyd yma, mae Llywodraeth Cymru wedi darparu £232m i gwrdd â chostau ychwanegol a gafwyd gan Gynghorau wrth ddelio â'r pandemig, gan gynnwys costau prynu offer diogelu personol (PPE), cefnogi'r Sector Gofal Oedolion, darparu gwasanaethau ychwanegol i bobl ddi-gartref, helpu gyda chostau symud staff i weithio gartref, cyllido cost taliadau wythnosol i rieni plant a fyddai fel arfer yn derbyn cinio ysgol am ddim a digolledu am incwm a gollwyd gan Gynghorau o ganlyniad i gau gwasanaethau. Ar 17 Awst 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru gronfa ychwanegol o £260m i helpu Cynghorau yn ystod chwarter 3 a 4. Dyrannwyd cyllid y mae'n rhaid ei hawlio i'r 22 Cyngor yng Nghymru, ac mae'r symiau a hawliwyd hyd yma ac amcangyfrif o gyllid grant yn y dyfodol wedi'u hymgorffori yn y rhagamcanion yn yr adroddiad hwn.
4. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol gwasanaethau'r Cyngor ar ddiwedd chwarter 2, sef 30 Medi 2020. Ceir hefyd grynodeb o'r sefyllfa ragdybiedig ar gyfer y flwyddyn gyfan. Dylid nodi fod rhagdybied y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar ddiwedd chwarter 2 yn anodd a gall y sefyllfa newid yn sylweddol wrth i ni symud drwy weddill y flwyddyn ariannol. Mae hyd yn oed yn anoddach rhagdybied y sefyllfa derfynol ar ddiwedd y flwyddyn am 2020/21 oherwydd nad yw'n glir eto pryd fydd rhai o wasanaethau'r Cyngor yn gweithredu fel arfer a pha gostau ychwanegol fydd ynghlwm â darparu'r gwasanaethau hynny mewn modd sy'n lleihau'r risg o ledaenu'r feirws e.e. PPE ychwanegol, mwy o lanhau, gostyngiad mewn capasiti gwasanaethau yn effeithio ar lefelau incwm.
5. Y sefyllfa ariannol gyffredinol ar ragamcenir ar gyfer 2020/21, gan gynnwys Cyllid Corfforaethol a'r Gronfa Dreth Gyngor, yw tanwariant o £1.156m. Mae hyn yn 0.81% o gyllideb net y Cyngor ar gyfer 2020/21.

6. Argymhellir y dylid:-

- (i) Nodi'r sefyllfa a amlinellir yn Atodiadau A a B yng nghyswllt perfformiad ariannol yr Awdurdod hyd yma a'r alldro disgwylledig ar gyfer 2020/21;
- (ii) Nodi'r crynodeb o'r cyllidebau wrth gefn ar gyfer 2020/21 fel y manylir arnynt yn Atodiad C;
- (iii) Nodi'r sefyllfa mewn perthynas â'r rhaglenni buddsoddi i arbed yn Atodiad CH.
- (iv) Nodi'r sefyllfa o ran arbedion effeithlonrwydd 2020/21 yn Atodiad D;
- (v) Nodi'r modd y caiff costau staff asiantaeth ac ymgynghorwyr eu monitro yn 2020/21 yn Atodiadau DD, E ac F.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	d/b – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / eraill	

E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:

- Atodiad A – Adroddiad Monitro'r Gyllideb Refeniw – Chwarter 2 2020/21
- Atodiad B – Tabl o'r Alldro Dros Dro ar gyfer 2020/21
- Atodiad C – Crynodeb o'r Cyllidebau Wrth Gefn ar gyfer 2020/21
- Atodiad CH – Adolygiad o'r Prosiectau Buddsoddi i Arbed 2020/21
- Atodiad D - Adolygiad o'r Arbedion Effeithiolrwydd 2020/21
- Atodiad DD - Gwybodaeth ynghylch monitro Staff Asiantaeth 2020/21
- Atodiad E - Gwybodaeth ynghylch monitro Ymgynghorwyr 2020/21
- Atodiad F – Gwybodaeth fanwl mewn perthynas â'r gwariant ar Ymgynghorwyr

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

- Cyllideb Refeniw 2020/21 (fel y cafodd ei hargymell gan y Pwyllgor hwn ar 2 Mawrth 2020 a'i mabwysiadu gan y Cyngor Sir ar 10 Mawrth 2020).

MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW – CHWARTER 2 2020/21

1. Balans Cyffredinol

Roedd gan Gronfa'r Cyngor gronfeydd wrth gefn clustnodedig o £8.760m a chronfeydd wrth gefn yn yr ysgolion a oedd werth £0.197m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol. Arweiniodd yr alldro drafft ar gyfer 2019/20 at falansau cyffredinol a oedd yn £7.060m ar gychwyn y flwyddyn ariannol bresennol. Gall hyn newid pan ddaw'r archwiliad allanol i ben ddiwedd y mis. Fodd bynnag, ar hyn o bryd, nid yw'r archwiliad wedi amlygu unrhyw addasiadau sy'n cael effaith ar y gronfa gyffredinol.

Cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith yr eitemau canlynol i'w cyllido o'r gronfa Gyffredinol yn 2020/21:-

Cyfarfod y Pwyllgor Gwaith	Swm £m	Pwrpas
Balans agoriadol drafft	-7.060	Cronfa gyffredinol archwiledig ddrafft ar 31 Mawrth 2020.
15 Mehefin 2020	0.085	Cynyddu'r gronfa wrth gefn glustnodedig ar gyfer paentio Pier Biwmares o £100k i £185k er mwyn cyllido'r gwaith yn llawn.
Balans Cyffredinol Diwygiedig Cronfa'r Cyngor	-6.975	Fel y sonnir uchod, gall hyn newid yn dilyn unrhyw addasiadau ar ôl archwilio'r cyfrifon.

Yr alldro cyffredol tybiedig a ragamcener ar gyfer 2020/21 yw tanwariant o £1.156m. Os yw'r duedd hon yn parhau, mae'n debygol y bydd cronfa wrth gefn gyffredinol y Cyngor yn cynyddu i £8.131m erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn uwch na'r isafswm balans o £7.1m a argymhellwyd ar gyfer y gronfa gyffredinol ar gyfer 2020/21, fel y cymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 10 Mawrth 2020. Byddai'r cynnydd hwn yn helpu'r Cyngor wrth iddo symud i gyfnod ariannol hyd yn oed yn fwy ansicr oherwydd y pandemig sy'n mynd rhagddo.

2. Perfformiad Ariannol fesul Gwasanaeth

2.1 Mae manylion y perfformiad ariannol fesul gwasanaeth am y cyfnod a'r alldro rhagamcanedig ar gyfer pob un wedi'i nodi yn Atodiad B. Rhagwelir tanwariant o £1.595m ar wasanaethau ar 31 Mawrth 2021. Amcangyfrifir gorwariant o £0.234m ar Gyllid Corfforaethol. Yn ogystal, rhagwelir gorwariant o £0.204m mewn perthynas â Chasglu'r Dreth Gyngor, gyda £0.608m i'w briodoli i ddiffyg wrth gasglu'r Dreth Gyngor gyffredinol. Fodd bynnag, mae gwarged o £0.404m ar Breimiwm y Dreth Gyngor yn gwrthwyso cyfran sylweddol o'r diffyg yn y Dreth Gyngor. Rhagamcener, ar hyn o bryd y bydd tanwariant o £1.156m yn y gyllideb refeniw yn 2020/21, sef 0.81% o gyllideb refeniw net y Cyngor.

2.2 Mae Tabl 1 isod yn crynhoi'r amrywiadau sylweddol (tua £100k neu uwch):-

Tabl 1

	(Tan)/Gorwariant £'000
Dysgu	(967)
Oedolion	(309)
Gwasanaethau Plant	(543)
Trawsnewid	(176)
Costau Corfforaethol a Democraidd	171
Budd-daliadau a roddwyd	210
Costau nad oedd cyllideb ar eu cyfer ac nad oes modd eu rheoli – yswiriant, costau cyfalaf pensiwn a dyledion drwg	200
Y Dreth Gyngor, gan gynnwys Premiwm y Dreth Gyngor	204
Arall (cyfanswm amrywiadau llai na £100k)	54
Cyfanswm yr Amrywiadau gôr/(tan)wariant	1,156

3. Esboniad o'r Amrywiadau Sylweddol

3.1 Dysgu Gydol Oes

3.1.1 Cyllidebau Datganoledig Ysgolion

Ar ôl i'r Cyngor osod cyllidebau ysgolion, mae cyfrifoldeb am y gyllideb yn cael ei ddatganoli i ysgolion ac mae unrhyw dan neu orwariant blynyddol yn cael ei ddal yng nghronfeydd wrth gefn yr ysgolion unigol. Gan fod y mwyafrif o ysgolion ar gau yn ystod tymor yr haf, heblaw am un wythnos pan oeddent ar agor, bydd costau a gafwyd gan ysgolion yn is na'r arfer e.e. cyflenwadau a gwasanaethau, athrawon llanw a ffioedd arholiadau. Bydd unrhyw danwariant sy'n deillio o hynny'n cynyddu balansau ysgolion. Nid yw'r Cyngor yn bwriadu cymryd dim o'r tanwariant yn ôl. Ni fydd y sefyllfa gyffredinol o ran cyllidebau datanoledig ysgolion yn hysbys tan ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Addysg Ganolog

3.1.2 Roedd tanwariant o £400k (49.19%) yn y gwasanaeth hwn ar ddiwedd chwarter 2. Y rhagamcan ar gyfer diwedd y flwyddyn yw tanwariant o £1,041k (21.92%). Mae nifer o'r cyllidebau hyn yn cael eu harwain gan y galw, felly, oherwydd i ysgolion orfod cau yn sgil y Pandemig Coronafeirws, nid oes unrhyw alw, neu mae'r galw wedi gostwng, fel yr amlygir isod yn 3.1.3. Gallai'r gwasanaethau hyn a arweinir gan y galw newid wrth i'r flwyddyn academaidd fynd rhagddi.

3.1.3 Mae nifer o feysydd yn gor a thanwario ar draws y Gwasanaeth. Rhestrir y rhai mwyaf arwyddocaol isod:-

- Rhagwelir tanwariant o £440k ar brydau ysgol oherwydd nad oedd galw am brydau ysgol yn ystod 4 mis cyntaf y flwyddyn ariannol pan oedd ysgolion ar gau. Mae'r Cyngor yn sybsideiddio prydau ysgol, felly, mae llai o alw yn arwain at lai o wariant yn erbyn y gyllideb prydau ysgol.
- Bu llai o alw ar y gyllideb lleoliadau all-sirol ers dechrau 2019/20, gan fod un ar ddeg o blant wedi gadael lleoliadau all-sirol ar ôl iddynt droi'n 16+ oed neu ddychwelyd i leoliadau ar Ynys Môn. Dim ond pedwar lleoliad newydd a gafwyd. Rhagwelir tanwariant o £765k ar leoliadau all-sirol. Wrth i'r cyfnod clo lacio ac wrth i'r flwyddyn academaidd fynd rhagddi, efallai y bydd nifer y plant sydd angen lleoliadau all-sirol yn dechrau cynyddu ac yn cael effaith ar y tanwariant a ragwelir.
- Mae rhai cyllidebau yn y gwasanaeth dan bwysau ond mae'r tanwariant a ragwelir yn gwneud yn iawn am hynny. Rhagwelir y bydd gorwariant o £194k ar Wasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol Môn a Gwynedd. Mae tua £50k yr un o bwysau cyllidebol yn y meysydd anghenion dysgu ychwanegol, Clwb Gofal ac addysg bellach.

3.1.2 Diwylliant

3.1.2.1 Roedd tanwariant o £57k (7.56%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod ond mae'r alldro a ragwelir ar gyfer y flwyddyn yn orwariant o £74k (5.76%). Mae hyn oherwydd y rhagamcan y collwyd £136k o incwm yn sgil cau'r Oriol a'r ailagor graddol yn dilyn y cyfnod clo. Mae hyn yn rhagdybio y bydd Llywodraeth Cymru'n rhoi'r gorau i ddigolledu awdurdodau lleol am incwm a gollwyd ar ôl chwarter 1, pan ganiatawyd i'r Oriol agor. Nid yw cyllid ar gyfer y celfyddydau bellach yn gymwys dan y cynllun Grant Caledi Covid-19 Llywodraeth Cymru. Mae cyllid arall ar gael i gefnogi'r celfyddydau, serch hynny, nid yw'n eglur a yw'r incwm a gollwyd yn yr Oriol yn gymwys. Cyflwynwyd hawliad am £31k i Lywodraeth Cymru ac, os y'i derbynir, bydd y gorwariant yn gostwng i £26k. Mae Llyfrgelloedd yn helpu i ostwng gorwariant y gwasanaeth a disgwylir y bydd tanwariant o £75k o ganlyniad i swyddi gweigion ac arbedion ar staff llanw tra'r oedd llyfrgelloedd ar gau oherwydd Covid-19. Disgwylir ychydig o orwariant ar grantiau diwylliant ac archifau.

3.2 Gofal Cymdeithasol Oedolion

3.2.1 Roedd gorwariant o £485k (3.83%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd tanwariant o £309k (1.15%) yn y gwasanaeth yn ystod y flwyddyn. Mae hyn yn welliant o £504k o gymharu â'r gorwariant o £195k a ragamcanwyd yn ystod chwarter 1. Y rheswm am hyn yw cynnydd annisgwyl mewn incwm gohiriedig ar wasanaethau i'r Henoed. Cyfrifir yn llawn am incwm gohiriedig yn y flwyddyn y darparwyd y gwasanaeth, ond mae'n bosib na fydd y ddyled yn cael ei chlirio am nifer o flynyddoedd, ar ôl gwerthu eiddo neu setlo ystadau cleientiaid ymadawedig. Hefyd, mae'r gyllideb yn cynnwys defnyddio cyllideb wrth gefn o £251k ar gyfer galw ychwanegol am wasanaethau gofal cymdeithasol Oedolion oherwydd pwysau cyllidebol ym meysydd Gofal Nyrsio a Gofal Cartref. Nid yw'r gorwariant a ragwelir yn cynnwys grant pwysau'r gaeaf posib gan nad yw'r Cyngor wedi derbyn cynnig o grant am y pwysau hwn hyd yma. Os bydd Llywodraeth Cymru'n cynnig cyllid grant, bydd yn cael ei adlewyrchu mewn adroddiad monitro'r gyllideb yn y dyfodol. Dengys hyn fod y galw am wasanaethau cymdeithasol oedolion yn parhau i fod yn uchel. Rhoddwyd cyllideb ychwanegol o £1.028m i'r gwasanaeth fel rhan o broses gosod cyllideb 2020/21 gan fod cyllidebau'r Gwasanaethau Oedolion dan bwysau yn 2019/20. Cafodd cyllideb wrth gefn o £251k ar gyfer Galw yn y Gwasanaethau Oedolion ei chynnwys hefyd wrth osod y gyllideb, ac mae hynny wedi cael ei gymryd i ystyriaeth wrth lunio'r rhagamcan uchod.

3.2.2 Roedd yr elfennau o ran amrywiad yn yr alldro a ragamcanwyd fel a ganlyn:-

- Gwasanaethau ar gyfer yr Henoed: Tanorwariant rhagamcanedig o £136k oherwydd cynnydd mewn incwm gohiriedig. Gan fod yr incwm hwn yn gysylltiedig â chleientiaid nid yw'n incwm sy'n cael ei ailadrodd ar yr un lefel bob blwyddyn. Felly, mae gorwariant sylfaenol o £257k, ym meysydd Gofal Nyrsio a Gofal Cartref.
- Anableddau Corfforol (AC): Rhagamcenir tanwariant o £68k – mae'r tanwariant mwyaf yn ymwneud ag asesu a rheoli gofal (£83k) oherwydd swydd wag a chyllid grant a dderbyniwyd ar gyfer swyddi eraill. Offer ac addasiadau (£37k) a gwasanaethau eraill (£18k). Gwaed llai o waith gosod cymhorthion ac addasu oherwydd y pandemig Covid-19. Disgwylir gorwariant (£64k) ar ofal preswyl.
- Anableddau Dysgu (AD): Rhagamcenir gorwariant o £245k – rhagwelir gorwariant o £102k ar ofal preswyl oherwydd galw ychwanegol am leoliadau cost uchel ar gyfer unigolion sydd ag anghenion gofal cymhleth. Mae hwn yn wasanaeth a arweinir gan y galw ac yn bennaf mae'n comisiynu nifer fechan o leoliadau costus iawn i gwrdd ag anghenion defnyddwyr gwasanaeth. Rhagwelir y bydd gorwariant o £7k ar ofal dydd, ynghyd â gorwariant o £14k ar asesu a rheoli gofal. Rhagwelir y bydd gorwariant o £400k ar lety â chymorth a llety arall. Roedd disgwyl arbedion o £300k yn y maes hwn o ganlyniad i ymarfer tendro, fodd bynnag ni chafodd hynny ei weithredu oherwydd Covid-19. Gohiriwyd y broses dendro. Rhagwelir tanwariant sylweddol o £209k ar ofal cartref wrth i fwy o unigolion dderbyn taliadau uniongyrchol a threfnu eu gofal cartref eu hunain.
- Iechyd Meddwl (IM): Rhagwelir tanwariant o £247k - rhagwelir y bydd £6k o danwariant ar ofal preswyl. Mae hwn yn wasanaeth sy'n cael ei arwain gan y galw ac, unwaith eto, mae'n golygu cost uchel ar gyfer nifer isel o leoliadau costau uchel yn bennaf. Felly, mae'n bosib y bydd y sefyllfa'n newid wrth i'r flwyddyn ariannol fynd rhagddi. Rhagamcenir £262k o danwariant ar gymorth cymunedol oherwydd swyddi gwag. Rhagwelir gorwariant ar Ofal Cartref (£28k) a Byw â Chymorth (£31k).
- Uned Ddarparu a Rheoli a Chymorth: Rhagamcenir tanwariant o £103k. Mae hyn oherwydd swydd wag a phrosiect trawsnewid rhanbarthol, a fyddai wedi costio £68k, nad yw'n symud ymlaen oherwydd Covid-19. Mae pwysau ar y gyllideb yn yr uned ddarparu, yn arbennig ar gartrefi gofal, lle rhagwelir gorwariant o £164k, er bod tanwariant mewn meysydd eraill yn gostwng y gorwariant yn yr Uned Ddarparu i £25k.

3.2.3 Dengys y ffigyrau ar gyfer chwarter 2 bwysau sylweddol o ran y galw am wasanaethau yn ystod y chwarter. Er mwyn ymchwilio'n llawn i'r materion hyn, bydd yr adran yn ystyried pob llinell benodol sydd wedi arwain at y gorwariant sylweddol a ragamcenir. Yn achos pob un, rhoddir ystyriaeth i'r canlynol:-

- Natur y tueddiadau cylchol (tueddiadau blwyddyn ar ôl blwyddyn a mis ar ôl mis);
- Y rhesymau tu ôl i'r tueddiadau;
- Camau pellach y gellir eu cymryd i reoli galw.

Adroddir ar unrhyw adborth i'r Pwyllgor Gwaith a'r Panel Sgriwtini Cyllid.

3.3 Gwasanaethau Plant

3.3.1 Roedd tanwariant o £195k (3.27%) yn y gwasanaeth yn ystod y cyfnod a rhagwelir tanwariant o £534k (4.96%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae'r rhan fwyaf o adeiniau yn y Gwasanaethau Plant yn tanwario, a rhagwelir y bydd tanwariant o £449k yn y maes plant sy'n derbyn gofal. Disgwylir gorwariant o £193k ar blant ag anableddau.

3.3.2 Rhagwelir y bydd tanwariant yn y gyllideb Plant sy'n Derbyn Gofal oherwydd tanwariant disgwylidig o £1,000k ar leoliadau all-sirol. Mae hyn yn gysylltiedig â thanwariant sylweddol yn y Gwasanaeth Dysgu gan fod y Gwasanaeth Dysgu a'r Gwasanaethau Plant yn cyllido lleoliadau all-sirol. Gadawodd nifer o bobl ifanc leoliadau all-sirol yn 2019/20 oherwydd eu hoedran neu am iddynt gael eu lleoli ar yr Ynys. Bu cynnydd yn y lleoliadau gyda Gofalwyr Maeth o ganlyniad i'r pecyn buddion Gofalwyr Maeth a gyflwynwyd y llynedd. Rhagwelir y bydd gorwariant o £328k ar leoliadau gofal maeth a gorwariant o £182k ar leoliadau nad ydynt yn rhai safonol. Mae'r tanwariant ar leoliadau all-sirol yn fwy na digon i wneud yn iawn am y gorwariant hwn. Mae'n bosib y bydd atgyfeiriadau i'r Gwasanaethau Plant yn dechrau cynyddu ac mae'n annhebygol y bydd y tanwariant yn parhau yn yr hirdymor. Mae gwasanaethau plant ag anableddau'n gorwario (£193k) oherwydd cost uchel lleoliadau arbenigol a fydd yn cael eu symud i Gartref Arbenigol Grŵp Bach y Cyngor yn y pendraw, pan fydd yn weithredol.

3.3.3 Oherwydd y pandemig, gwelwyd gostyngiad yn nifer yr atgyfeiriadau i'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a gostyngiad bychan yn nifer y plant sy'n dod i ofal yr Awdurdod Lleol. Rhagwelir y bydd atgyfeiriadau'n cynyddu ac, yn wir, mae'n bosib y bydd rhaid i ni ddod â rhai plant i mewn i ofal. Felly, rhaid i ni ystyried gofynion ariannol y pwysau hwn yn ystod y misoedd nesaf.

3.4 Tai (Cronfa'r Cyngor)

3.4.1 Roedd tanwariant o £24k (2.46%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod a rhagamcenir y bydd tanwariant o £25k erbyn diwedd y flwyddyn. Mae tanwariant o £25k ar ddiartrefedd oherwydd swydd wag ond, ac eithrio hynny, disgwylir i'r gwariant fod o fewn y gyllideb.

3.5 Rheoleiddio a Datblygu Economaidd

3.5.1 Economaidd a'r Gymuned (yn cynnwys Cyrchfan a Hamdden)

3.5.1.1 Yn gyffredinol, roedd tanwariant o £159k (13.93%) yn y gwasanaeth am y cyfnod a'r alldro rhagamcaniedig yw gorwariant o £15k (0.80%).

- 3.5.1.2** Rhagamcenir y bydd gorwariant o £20k ar elfen Datblygu Economaidd y gwasanaeth erbyn diwedd y flwyddyn. Mae gohirio prosiect Wylfa Newydd a therfynu cytundebau partneriaeth gyda Horizon a'r Grid Cenedlaethol yn cael effaith negyddol ar allu'r gwasanaeth i gyflawni ei dargedau incwm mewn perthynas â chodi tâl am staff. Ailgyfeiriwyd staff i weithio ar ymateb yr Awdurdod i'r Coronafeirws. Fodd bynnag, nid yw'r costau hyn yn gymwys ar gyfer cyllid grant Llywodraeth Cymru. Mae pwysau eraill ar y gyllideb yn cynnwys dylunio graffeg a thanysgrifiadau datblygu economaidd, a allai ddod i gyfanswm o £20k o orwariant erbyn diwedd y flwyddyn. Mae'r swydd wag Cyfarwyddwr Rheoleiddio a Lle wedi helpu i gyllido llawer o'r pwysau ar y gyllideb ac, o'r herwydd, mae'r gorwariant yn debyg i'r hyn a ragwelwyd yn ystod chwarter 1.
- 3.5.1.3** Rhagamcenir y bydd tanwariant o £5k yn yr adain Cyrchfan eleni, sy'n is na'r tanwariant o £20k a ragwelwyd yn chwarter 1. Mae ansicrwydd ynghylch gallu'r gwasanaeth i gyflawni ei dargedau incwm ar gyfer angorfeydd, cofrestriadau badau dŵr personol a ffioedd lansio. Mae incwm o ffioedd lansio wedi gwella wrth i gyfyngiadau'r cyfnod clo lacio yn ystod yr haf. Fodd bynnag, mae angorfeydd a chofrestriadau'n parhau i fod yn broblem. Mae gwaith paentio pier Biwmares wedi arwain at gostau sydd £50k yn uwch na'r cyllid sydd ar gael. Fodd bynnag, mae'r swydd wag Rheolwr Cyrchfan ac arbedion ar gostau wardeiniaid traeth a staff tymhorol yn lleihau effaith y pwysau ar y gyllideb, a rhagwelir tanwariant bychan erbyn 31 Mawrth 2021.
- 3.5.1.4** Mae'r adain Hamdden wedi cael ei tharo'n galed oherwydd i'r holl ganolfannau hamdden gael eu cau ddechrau'r flwyddyn oherwydd y cyfyngiadau Covid-19, gan gynnwys y cyfnod clo byr. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru wedi digolledu'r gwasanaeth am yr incwm a gollwyd hyd at ddiwedd chwarter 2 ac yn ddiweddar cyhoeddwyd y byddai awdurdodau Cymru'n cael eu digolledu am incwm a gollir yn chwarter 3 a 4. Bydd hyn yn arwain at gyllideb gytbwys yn hytrach na'r diffyg mewn incwm o £630k a ragwelwyd.

3.5.2 Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd

- 3.5.2.1** Roedd tanwariant o £72k (6.26%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod. Fodd bynnag, yr alldro rhagamcanedig ar gyfer y flwyddyn yw gorwariant o £62k (2.91%). Mae hyn yn welliant o gymharu â gorwariant rhagamcanedig o £103k yn chwarter 1.
- 3.5.2.2** Roedd tanwariant o £52k yn yr Adain Gwarchod y Cyhoedd ar gyfer y cyfnod ond yr alldro rhagamcanedig yw gorwariant o £36k. Rhagwelir y bydd gorwariant ar reoli cŵn/pla yn cynyddu i £25k ar gyfer y flwyddyn, disgwylir i orwariant ar lechyd yr Amgylchedd wella ychydig, i £18k, a rhagwelir y bydd gorwariant ar Gofrestryddion yn cynyddu o £25k yn chwarter 1 i £35k yn chwarter 2. Maent oll wedi cael eu heffeithio gan ddiffyg mewn incwm oherwydd y pandemig. Rhagwelir tanwariant yn yr Adain Safonau Masnach (£12k) ac lechyd a Diogelwch Corfforaethol (£25k) oherwydd swyddi gweigion.

3.5.2.3 Roedd tanwariant o £20k yn yr Adain Gynllunio ar gyfer y cyfnod a rhagamcenir gorwariant o £26k erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn welliant o gymharu â gorwariant o £70k a ragamcanwyd yn chwarter 1. Mae hyn oherwydd y casglwyd mwy o incwm yn ystod yr ail chwarter. Rhagwelir y bydd gorwariant o £30k ar reoli cynllunio oherwydd diffyg yn y cyllidebau incwm yn ystod hanner cyntaf y cyfnod clo. Rhagwelir gorwariant o £6k ar reoli adeiladu, unwaith eto oherwydd diffyg yn y targedau incwm, er bod y sefyllfa'n well nag yn chwarter 1. Rhagamcenir tanwariant o £5k yr un ar gyfer Polisi Cynllunio a Gweithredu a Chadwraeth. Mae Llywodraeth Cymru'n ystyried mai wedi cael ei ohirio'n unig y mae incwm megis ffioedd cynllunio a thaliadau rheoli adeiladu ac y bydd yn cael ei adfer yn ystod ail hanner y flwyddyn. O'r herwydd, nid ydynt yn gwneud yn iawn am y diffyg incwm yn y meysydd hynny ar hyn o bryd, ond gallai'r sefyllfa newid yn ystod ail hanner y flwyddyn ariannol.

3.6 Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo

3.6.1 Priffyrdd

3.6.1.1 Roedd gorwariant o £160k (5.31%) yn y gwasanaeth hwn ar gyfer y cyfnod. Fodd bynnag, rhagwelir gorwariant o £6k (0.1%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gynnydd o gymharu â thanwariant o £43k a ragwelwyd yn ystod chwarter 1.

3.6.1.2 Mae tan neu orwariant bach mewn nifer o feysydd yn gwneud yn iawn am hyn. Y gorwariant mwyaf sylweddol yw £110k ar Fflyd oherwydd diffyg mewn incwm gan wasanaethau eraill yn sgil y cyfyngiadau Covid. Yn ogystal, ni chwblhawyd y rhagolwg ar gyfer meysydd parcio yn chwarter 1 oherwydd bod gormod o ansicrwydd. Fodd bynnag, rhagwelir diffyg o £90k mewn incwm erbyn hyn. Mae Llywodraeth Cymru wedi gwneud yn iawn am gyfran o'r incwm meysydd parcio a gollwyd oherwydd bod llai o bobl yn defnyddio meysydd parcio yn gyffredinol, ond ni fyddant yn digolledu'r Cyngor am yr incwm a gollwyd oherwydd y penderfyniad a wnaed yn lleol i beidio â chodi tâl ar ôl 10 y bore. Mae nifer o feysydd yn tanwario mewn adeiniau eraill yn gwneud yn iawn am orwariant yn y meysydd uchod. Roedd gwaith stryd yn rhagweld cyllideb gytbwys ond, erbyn hyn, rhagwelir gwarged o £50k mewn incwm. Mae tanwariant o £50k ar gefnogaeth adrannol o ganlyniad i swydd wag ac arbedion mewn costau trafndiaeth (£40k) ac mewn costau cyflenwadau a gwasanaethau. Nid yw'r rhagolwg hwn yn cynnwys costau cynnal a chadw'r gaeaf gan ei bod yn rhy gynnar yn y flwyddyn i ddarogan yr alldro ar y costau hyn. Gallai unrhyw gostau sylweddol yn ystod y gaeaf waethygu'r alldro a ragwelir yn ystod y chwarter hwn. Fodd bynnag, mae gan y Cyngor gronfa wrth gefn glustnodedig o £54k sydd ar gael i gyllido unrhyw gostau sylweddol a all godi yn ystod misoedd y gaeaf.

3.6.2 Gwastraff

3.6.2.1 Roedd tanwariant o £334k (8.69%) yn y gwasanaeth Gwastraff ar gyfer y cyfnod a rhagwelir y bydd tanwariant o £205k (2.55%) yn y gwasanaeth erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hwn yn welliant ar y gorwariant o £10k a ragwelwyd yn chwarter 1. Yn ystod y chwarter cyntaf, nid oedd rhagolwg ar gael ar gyfer Gwaredu Gwastraff oherwydd i'r gwasanaethau gwaredu gwastraff gael eu symud i Parc Adfer. Fodd bynnag, mae digon o wybodaeth ar gael i'w gynnwys yn chwarter 2 a rhagwelir tanwariant o £150k ar waredu gwastraff. Mae hyn oherwydd bod y Cyngor yn manteisio ar gyfradd is fesul tunnell o wastraff ers dod yn bartner ym mhartneriaeth Parc Adfer gyda phedwar awdurdod lleol arall yng Ngogledd Cymru.

3.6.2.2 Mae'r rhagamcanion ar gyfer diwedd y flwyddyn yn cynnwys gor a thanwariannau i wneud yn iawn am hynny mewn gwahanol rannau o'r gwasanaeth. Disgwylir y bydd gorwariant ar Gasglu Gwastraff yn cynyddu £10k, i £60k, sy'n cynnwys ffioedd proffesiynol a chostau cyfreithiol yn gysylltiedig â rhoi'r contract casglu gwastraff newydd ar waith. Disgwylir y bydd gorwariant o £20k ar doiledau cyhoeddus, gwelliant o £15k o ganlyniad i grant gan Lywodraeth Cymru i helpu gyda chostau Covid-19. Yn flaenorol, rhagwelwyd y byddai gorsaf gynhyrchu trydan Penhesgyn yn tanwario £10k. Erbyn hyn, disgwylir cyllideb gytbwys i'r orsaf oherwydd diffyg mewn incwm. Rhagamcenir tanwariant o £90k ar ailgylchu ac mae hyn yn gynydd o £50k o gymharu â thanwariant o £40k a ragamcanwyd yn chwarter 1. Mae'r tanwariant ar ailgylchu o ganlyniad i swydd wag, gwarged mewn incwm o ddeunyddiau ailgylchu a llai o wariant ar gyflenwadau a gwasanaethau. Yn flaenorol, roedd disgwyl cyllideb gytbwys ar gyfer y gwasanaeth glanhau, fodd bynnag, rhagwelir tanwariant o £10k erbyn hyn oherwydd y contract glanhau.

3.6.3 Eiddo

3.6.3.1 Sefyllfa'r gwasanaeth ar gyfer y cyfnod hwn yw tanwariant o £127k ond rhagwelir gorwariant o £156k (17.5%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hwn yn welliant bychan o gymharu â'r gorwariant o £171k a rhagwelwyd yn chwarter 1.

3.6.3.2 Y prif reswm am y gorwariant rhagamcanedig yn y gwasanaeth Eiddo yw tangyflawni ffioedd proffesiynol wedi'u cyfalafu gan £160k oherwydd yr oedi yn y rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif, sydd i'w briodoli'n rhannol i'r cyfnod clo. Mae oedi mewn prosiectau cyfalaf o fewn y rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif wedi lleihau'r gwaith sy'n ennill ffi o fewn Eiddo yn y flwyddyn ariannol hon. Fodd bynnag, disgwylir i'r gwaith hwn gynyddu mewn blynyddoedd ariannol yn y dyfodol pan fydd prosiectau Band B y rhaglen yn cael eu datblygu. Yn chwarter 1, ogystal, roedd disgwyl diffyg o £50k ar renti Unedau Diwydiannol oherwydd i'r Cyngor ganiatáu 'un mis heb rent' i holl denantiaid unedau diwydiannol y Cyngor ac eiddo amrywiol i gefnogi busnesau lleol yn ystod y cyfnod clo. Nid yw Llywodraeth Cymru'n digolledu'r Cyngor am yr incwm hwn gan mai penderfyniad lleol ydoedd ac nid yw'r incwm a gollwyd yn deillio'n uniongyrchol o'r cyfnod clo. Fodd bynnag, mae'n bosib y bydd hyn yn cael ei adolygu gan Lywodraeth Cymru. Bydd £40k o rent wedi'i ôl-ddyddio ar gyfer Terfynfa Forwrol, Amlwch yn helpu i gydbwysu cyllideb rhenti. Bydd gwelliant o £10k ar waith plymwyr, trydanwyr a seiri y codir tâl amdano yn helpu i gydbwysu cyllideb yr adain hon.

3.7 Trawsnewid

3.7.1 Roedd gorwariant o £85k (3.1%) yn y swyddogaeth Trawsnewid am y cyfnod. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd tanwariant o £176k (3.52%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gynydd o £119k ar y tanwariant o £57k a ragwelwyd yn chwarter 1. Y rheswm am hyn yw cynnydd yn y tanwariant yn y gyllideb hyfforddi.

3.7.1.1 Roedd tanwariant o £131k (17.76%) yn y swyddogaeth AD yn ystod y cyfnod a rhagwelir y bydd tanwariant o £185k (13.74%) erbyn diwedd y flwyddyn. Disgwylir i swyddi gweigion greu tanwariant o £35k. Rhagamcenir y bydd tanwariant o £150k ar hyfforddiant canolog. Mae hyn oherwydd i'r feirws Covid-19 atal hyfforddiant arferol rhag digwydd. Mae hyn yn gynydd o £105k o gymharu â'r tanwariant o £45k a ragwelwyd ar gyfer hyfforddiant yn ystod chwarter 1.

3.7.1.2 Roedd gorwariant o £234k (13.83%) yn yr Adain TGCh am y cyfnod a disgwylir gorwariant o £113k (4.04%) erbyn diwedd y flwyddyn. Yn hanesyddol, nid yw cyllidebau meddalwedd wedi bod yn ddigonol, yn arbennig gan fod y Cyngor wedi gwella ei swyddogaethau a'i alluedd TGCh i ganiatáu i staff weithio gartref. Yn 2019/20, roedd £213k o orwariant yn yr adain TGCh. Darparwyd cyllideb ychwanegol i liniaru pwysau ar y gyllideb, ond mae'n debygol y bydd yn parhau i orwario. Mae cynyddu trwyddedau Citrix a VASCo i ganiatáu gweithio gartref ar raddfa eang yn ystod y cyfnod clo a thu hwnt wedi cynyddu'r pwysau ar y gyllideb ymhellach, er bod Llywodraeth Cymru wedi cynorthwyo'r Cyngor drwy ddarparu 50% tuag at y costau TGCh ychwanegol. Rhagwelir gorwariant o £113k yn y swyddogaeth, sy'n debyg i'r hyn a ragwelwyd yn chwarter 1. Rhagwelir y bydd gorwariant o £136k ar feddalwedd, ond mae tanwariant o £20k ar Cyswllt Môn (*Anglesey Connected*) a £3k ar gostau gweithredol yr adain TGCh yn lleihau'r gorwariant hwn.

3.7.1.3 Roedd tanwariant o £17k (5.08%) yn Trawsnewid Corfforaethol ar gyfer y cyfnod a disgwylir tanwariant o £104k (12.19%) erbyn diwedd y flwyddyn, yn debyg i chwarter 1. Disgwylir i bob maes danwario, gyda'r tanwariant mwyaf sylweddol o £58k ar Bartneriaeth Ynys Môn a Gwynedd. Rhagwelir y bydd tanwariant o £22k ar Cyswllt Môn, a briodolir yn bennaf i gostau staffio.

3.8 Adnoddau (ac eithrio Budd-daliadau a Roddwyd)

3.8.1 Roedd tanwariant o £93k (5.52%) yn y swyddogaeth Adnoddau ar gyfer y cyfnod, a'r alldro rhagamcanedig yw gorwariant o £66k (2.12%). Mae hyn yn gynydd o £47k ar y gorwariant o £19k a ragwelwyd yn chwarter 1.

3.8.2 Disgwylir gorwariant o £146k ar Refeniw a Budd-daliadau yn ystod y flwyddyn oherwydd gostyngiad o £153k mewn incwm costau llys. Mae'r adain Gyfrifeg yn edrych ar orwariant o £93k, yn bennaf oherwydd costau banc o £40k. Disgwylir gorwariant o £38k ar staff Cyfrifeg a rhagwelir diffyg o £15k ar incwm grant staff oherwydd i staff y tîm grantiau gael eu hadleoli i wneud gwaith yn gysylltiedig â Covid-19. Disgwylir tanwariant o £42k yn yr adain Archwilio Mewnol oherwydd swyddi gwag. Digwylir tanwariant o £131k yn yr adain Caffael oherwydd eu mentrau caffael, h.y. cyllidebau prynu wedi eu canoli ac ad-daliadau ar gardiau caffael.

3.9 Busnes y Cyngor

3.9.1 Roedd tanwariant o £92k (11.28%) yn y swyddogaeth ar gyfer y cyfnod ond rhagwelir y bydd tanwariant o £6k (0.36%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn ostyngiad o gymharu â gorwariant o £24k a ragwelwyd yn ystod chwarter 1.

3.9.2 Disgwylir gorwariant o £24k yn y Gwasanaethau Cyfreithiol, sydd yn llai na'r gorwariant o £41k a ragwelwyd yn chwarter 1. Mae'r gwelliant hwn o ganlyniad i adennill lefelau incwm yn dilyn y cyfnod clo. Disgwylir gorwariant o £14k ar staff asiantaeth i lenwi swyddi gwag/absenoldebau yn yr Adran Gyfreithiol.

3.9.3 Yn yr un modd, mae'r Gwasanaethau Democrataidd yn rhagweld llai o gostau yn chwarter 2 ac mae cynnydd o £13k yn y tanwariant, i £30k. Disgwylir tanwariant ym mhob un o'i swyddogaethau, gyda'r tanwariant mwyaf yn y gwasanaethau etholiadol (£14k).

3.10 Costau Corfforaethol a Democrataidd

3.10.1 Roedd gorwariant o £82k (5.27%) yn y gyllideb Gorfforaethol a Democrataidd ar gyfer y cyfnod a rhagwelir y bydd gorwariant o £171k (6.14%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn gynydd o £114k ar y gorwariant o £57k a ragwelwyd yn chwarter 1.

3.10.2 Mae yna adeiniau yn yr adran sy'n rhagweld gorwariant ar ddiwedd y flwyddyn tra bod tanwariannau sy'n gwneud i fyny am hynny mewn adeiniau eraill. Mae'r prif feysydd sy'n peri pryder yn y maes Corfforaethol arall a disgwylir gorwariant o £227k o gymharu â 95k yn ystod chwarter 1. Mae hyn oherwydd costau pensiwn hanesyddol cynyddol o £144k yn dilyn prisio'r gronfa bensiwn, sy'n cael ei wneud bob tair blynedd, ym mis Mawrth 2019. Disgwylir gorwariant o £20k ar gwnsela staff, er bod y swm yn is na'r hyn a nodwyd yn chwarter 1. Hefyd, mae ffioedd crwneriaid yn uwch na'r gyllideb a bydd gorwariant o £24k. Disgwylir tanwariant o £30k ar yr ardoll prentisiaid a rhagwelir tanwariant o £35k ar gostau cefnogi Aelodau a threuliau. Mae hyn yn gynydd o £19k yn y tanwariant a ddisgwyliwyd yn chwarter 1 oherwydd bod cyfarfodydd ar-lein yn cael eu cynnal yn sgil cyfyngiadau Covid-19.

3.11 Rheolaeth Gorfforaethol

3.11.1 Roedd tanwariant o £20k (6.46%) yn y swyddogaeth ar gyfer y cyfnod a rhagwelir tanwariant o £40k (6.39%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn ymwneud â'r gyllideb weddilliol yn dilyn ailstrwythuro'r tîm rheoli yn 2019/20.

4. Cyllid Corfforaethol (yn cynnwys Budd-daliadau a Roddwyd)

4.1 Disgwylir gorwariant o £234k (1.37%) ar Gyllid Corfforaethol, gan gynnwys Budd-daliadau a Roddwyd, ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn yn ostyngiad bychan yn y gorwariant a nodwyd ar gyfer chwarter 1. Rhagwelir gorwariant o £210k ar fudd-daliadau a roddwyd o ganlyniad i gynydd yn y nifer sy'n hawlio dan y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor oherwydd cynnydd yn y nifer sy'n hawlio'r Credyd Cynhwysol yn sgil effeithiau economaidd yr argyfwng Covid-19. Rhagwelir gorwariant o £11k ar log a dderbynnir oherwydd i'r gyfradd log sylfaenol ostwng i 0.01% o ganlyniad i effaith economaidd Covid-19.

4.2 Roedd y gyllideb ar gyfer 2020/21 yn cynnwys rhai eitemau a gadwyd yn ganolog fel cyllidebau wrth gefn, sy'n dod i gyfanswm o £1,115k. Mae'r gyllideb wrth gefn gyffredinol yn £371.5k ar gyfer pwysau cyllidebol ad-hoc annisgwyl a gyfyd yn ystod y flwyddyn. Mae cyllideb wrth gefn cyflogau a graddio o £150k wedi'i gynnwys ar gyfer costau cyflogau a graddio nad oes cyllideb ar eu cyfer, megis taliadau diswyddo. Roedd cyllidebau wrth gefn gwerth £593k wedi'u cynnwys yn y gyllideb a gellir ond eu defnyddio ar gyfer y costau a gymeradwywyd. Cynhwyswyd £251k ar gyfer galw ychwanegol yn y Gwasanaethau Oedolion ac mae hwn wedi cael ei ddefnyddio'n barod i gyllido cynnydd mewn galw am wasanaethau i'r Henoed. Cynhwyswyd cyllideb wrth gefn risg o £235k yn y gyllideb hefyd i gyfrannu at gostau unrhyw ddyfarniad cyflog ar gyfer 2020/21 sydd yn uwch na'r 2% ychwanegol y cyllidebwyd ar ei gyfer wrth osod y gyllideb. Erbyn hyn, cytunwyd ar ddyfarniad cyflog o 2.75%. Bydd hyn yn golygu cost ychwanegol o £340k i'r Cyngor, felly, bydd y gyllideb wrth gefn risg yn cael ei defnyddio tuag at y dyfarniad cyflog. Bydd y balans o £105k yn cael ei gyllido o'r gyllideb wrth gefn cyflogau a graddio. Yn dilyn hynny, gwnaed dyraniad ychwanegol o £115k i'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig ar gyfer gweithgareddau adfer oherwydd Covid-19. Roedd hyn yn cynyddu cyfanswm y cyllidebau wrth gefn i £1,230k. Mae yna gronfeydd wrth gefn llai hefyd ar gyfer y Bid Twf Rhanbarthol, STEM a gweithwyr ar eu pen eu hunain. Mae Atodiad C yn cynnwys crynodeb o'r gyllideb wrth gefn ac mae'n dangos fod £148k wedi'i drosglwyddo'n barod i gyllidebau a gymeradwywyd.

5. Casglu'r Dreth Gyngor

- 5.1** Penderfynir ar gyllideb Cronfa'r Dreth Gyngor gan ddefnyddio'r rhagamcan o'r ddyled gasgadlwy ar gyfer y flwyddyn gyfredol yn unig, a hynny'n seiliedig ar y ffigwr a osodwyd ar gyfer sylfaen y dreth ym mis Tachwedd 2019. Nid yw'n darparu ar gyfer ôl-ddyledion a gasglwyd o flynyddoedd blaenorol, addasiadau i rwymedigaethau sy'n deillio o flynyddoedd blaenorol (eithriadau, disgowntiau pobl sengl ac ati), newidiadau i sylfaen y dreth ar gyfer y flwyddyn gyfredol neu'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus. Ni ellir amcangyfrif y newidiadau hyn ac, yn anorfod, maent yn arwain at wahaniaeth rhwng balans terfynol y Gronfa Gasglu'r Dreth Gyngor a'r gyllideb wreiddiol. Ar hyn o bryd, rhagamcenir y bydd Cronfa'r Dreth Gyngor £608k yn brin o'r targed oherwydd erydiad parhaus i sail y dreth yn sgil nifer sylweddol o eiddo hunan-arlwygo yn trosglwyddo i drethi busnes. Mae Covid-19 yn cael effaith hefyd ar gasglu'r Dreth Gyngor a chynyddwyd y ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg i adlewyrchu'r effaith hwn.
- 5.2** Mae posibilrwydd y bydd cyllideb Premiwm y Dreth Gyngor, sef taliad dreth gyngor ychwanegol a godir ar ail gartrefi (ers 1 Ebrill 2017), £404k yn uwch na'r gyllideb. Mae hyn yn gwella'r diffyg yn y Dreth Gyngor. At ei gilydd, felly, rhagwelir diffyg o £204k ar gasglu'r Dreth Gyngor.

6. Arbedion Cyllidebol 2020/21

- 6.1** Tynnwyd arbedion cyllidebol o £307k o gyllidebau'r gwasanaethau ar gyfer 2020/21. Mae £244k o'r arbedion hyn yn debygol o gael eu cyflawni, fodd bynnag, ni ddisgwylir i £63k o arbedion gael eu cyflawni. Bydd y diffyg mwyaf sylweddol yn y gwasanaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo, lle y bydd yn anodd cyflawni £57k o arbedion oherwydd oedi a achoswyd gan y pandemig Coronafeirws. Ceir dadansoddiad manwl ar gyfer pob Gwasanaeth yn Atodiad D.

7. Buddsoddi i Arbed

- 7.1** Ymgwymerwyd â rhaglen buddsoddi i arbed yn 2016/17 gyda dyraniad o £983k ar gyfer prosiectau unigol. Hyd yma, mae £789k wedi cael ei wario neu ei ymrwymo o'r cyllid hwn hyd at ac yn cynnwys 2020/21. Mae'r holl brosiectau wedi eu datblygu i raddfeydd amrywiol, gyda rhai yn nes i'w cwblhau nac eraill. Gellir gweld manylion llawn y gwariant a'r cynnydd ar bob un o'r prosiectau yn Atodiad CH. Lle na fydd prosiectau wedi eu cwblhau erbyn diwedd y flwyddyn, byddent yn parhau i 2021/22 a bydd y gyllid yn parhau i fod ar gael o fewn y gronfa wrth gefn buddsoddi i arbed.

8. Costau Asiantaeth ac Ymgynghorwyr

- 8.1** Yn ystod y flwyddyn hyd yma, gwariwyd £272k ar staff Asiantaeth gyda'r costau uchaf yn y maes gofal cymdeithasol. Ar y cyfan, roedd y rhain yn cael eu cyllido'n rhannol o gyllidebau staffio oherwydd eu bod yn gysylltiedig â swyddi gweigion. Mae'r manylion llawn i'w gweld yn Atodiad DD.
- 8.2** Gwariwyd £109k ar wasanaethau ymgynghori yn chwarter 2 ac roedd hyn yn sylweddol is na'r £234k a wariwyd ar wasanaethau ymgynghori yn ystod chwarter 2 y llynedd. Mae hyn oherwydd bod y cyfyngiadau coronafeirws wedi arwain at oedi mewn prosiectau a ffrydiau gwaith lle mae angen defnyddio ymgynghorwyr. Mae manylion llawn y gwariant fesul gwasanaeth a gwybodaeth ychwanegol am y gwariant i'w gweld yn Atodiad E.

9. Cyllid Grant Covid-19 gan Lywodraeth Cymru hyd yma

9.1 Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cymorth ariannol sylweddol i awdurdodau lleol yng Nghymru mewn perthynas â chostau ychwanegol yn gysylltiedig â Coronafeirws ac incwm a gollwyd. Oni bai am y cyllid hwn, byddai'r alldro a ragwelir yn orwariant sylweddol. Dengys Tabl 2 isod fod y Cyngor wedi hawlio £3.283m ar gyfer costau ychwanegol yn codi o'r pandemig yn ystod y chwarter cyntaf. Nid oedd £66k yn gymwys, ond ystyriwyd bod £3.283m yn gymwys ac mae £2.733m wedi cael ei dalu i'r Cyngor yn barod, sy'n gadael balans o £0.550m yn weddill ar gyfer chwarter 1 a 2. Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi y bydd y cyllid grant hwn yn cael ei ymestyn i chwarter 3 a 4 y flwyddyn ariannol hon.

Tabl 2 Gwariant cysylltiedig â Covid-19 rhwng Ebrill a Medi 2020 a gyllidwyd gan Lywodraeth Cymru

	Gwas. Cym. Oedolion	Marwolaethau Ychwanegol	Prydau Ysgol am Ddim	Cyff-redinol	Di-gartrefedd	Glanhau Ysgolion	Cefnogaeth Gymunedol	TG/ Gweithio Gartref	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
CRYNODEB									
Hawliwyd	1,040	15	550	1,105	398	4	69	168	3,349
Ni chaniatawyd	1	-	10	13	-	-	36	9	69
Balans Dyledus	1,039	15	541	1,091	398	4	33	159	3,280
Talwyd	1,039	15	489	1,091	398	4	33	159	3,228
Balans yn Weddill	-	-	52	-	-	-	-	-	52

9.2 Incwm a gollwyd oherwydd Cyfyngiadau Covid-19 a Gyllidwyd gan Lywodraeth Cymru

Mae incwm y Cyngor wedi gostwng yn sylweddol o ganlyniad i gyfyngiadau Covid-19, megis cau canolfannau Hamdden a'r effaith ar ffioedd meysydd parcio yn ystod y Cyfnod Clo a'r Cyfnod Clo Byr a thu hwnt. Mae risg hefyd y gosodir cyfyngiadau pellach er mwyn helpu i leihau lledaeniad Covid-19. Mae Llywodraeth Cymru wedi digolledu awdurdodau lleol am incwm cymwys a gollwyd oherwydd y Coronafeirws. Mae'r Cyngor wedi hawlio £1,114k gan Llywodraeth Cymru o hynny mae £20k wedi ei wrthod. Mae £800k wedi ei dalu hyd yma a disgwylir i £591k arall gael ei dalu yn ystod yr wythnosau nesaf. Mae crynodeb o'r incwm a ddigolledwyd ac a hawliwyd hyd at 30 Medi 2020 i'w weld yn Nhabl 3 isod:-

Tabl 3 – Cyllid Grant Llywodraeth Cymru ar gyfer Incwm a Gollwyd gan Wasanaethau yn ystod y Pandemig

Crynodeb	Morwrol £'000	Amgueddfeydd £'000	Hamdden £'000	Lleoedd Agored £'000	Addysg £'000	Gwaredu Gwastraff £'000	Parcio £'000	Gwasanaethau Oedolion £'000	Gwarchod y Cyhoedd £'000	Incwm Rhent £'000	Marchnadoedd a Chlybiau Teithio £'000	Cyfanswm £'000
Hawliwyd	37	89	618	6	274	2	222	33	71	49	10	1,411
Ni chaniatawyd	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	20
Balans Dyledus	37	56	319	6	147	2	158	13	3	49	10	1,391
Talwyd	37	56	319	6	147	2	158	13	3	49	10	800
Balans yn Weddill	0	33	299	0	127	0	64	0	68	0	0	591

10. Casgliad

10.1 Yr amcanestyniad cychwynnol ar ddiwedd yr ail chwarter yw y bydd gan y Cyngor danwariant o £1,156k ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2021. Disgwylir i gyllidebau gwasanaeth danwario o £1,595k oherwydd gostyngiad mewn galw am Wasanaethau Plant ac effaith cau ysgolion yn ystod y cyfnod rhwng Ebrill a Gorffennaf 2020 ar gyllidebau addysg canolog. Rhagwelir y bydd cyllid Corfforaethol yn gorwario £234k oherwydd cynnydd mewn budd-daliadau a roddwyd a diffyg yn y llog a dderbynnir oherwydd effaith economaidd Covid-19. Disgwylir y bydd incwm y Dreth Gyngor gyffredinol £608k yn is na'r disgwyl. Rhagwelir gwarged o £404k ar Breimiwm y Dreth Gyngor. Y diffyg net ar y Dreth Gyngor yn gyffredinol yw £204k. Bydd cymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer costau cysylltiedig â Covid-19 ac iawndal am incwm a gollwyd yn cynorthwyo i atal y Cyngor rhag wynebu gorwariant o sawl miliwn.

Alldro Refeniw Rhagamcanedig ar gyfer y Flwyddyn Ariannol yn diweddu 31 Mawrth 2021 - Chwarter 2

Gwasanaeth/Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol 2020/21	Ch 2 2020/21 Blwyddyn gyllidol hyd yma	Ch2 Gwariant gwirioneddol ac wedi'i ymrwymo	Ch2 2020/21 Amrywiant	Ch2 Gwariant Gwirioneddol ac wedi'i ymrwymo	Ch2 Amcan wariant i 31 Mawrth 2021	Amcangyfrif o alldro 31 Mawrth 2021 Gor/(tan) wariant yn Ch2	Amcangyfrif Gor/(tan)wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan 2020/21	Ch1 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2021 Gor/(tan) wariant	Gor/(tan) wariant Drafft y Flwyddyn Ddiwethaf 2019/20 (Amodol ar Archwiliad)
	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	%	£'000	£'000
<u>Dysgu Gydol Oes</u>										
Cyllideb Ddatganoledig Ysgolion	47,579	27,682	25,322	(2,360)	-8.52%	47,579	0	0.00%	0	0
Addysg Ganolog	4,748	(813)	(1,213)	(400)	49.19%	3,707	(1,041)	-21.92%	(1,238)	(272)
Diwylliant	1,285	749	692	(57)	-7.56%	1,359	74	5.76%	99	29
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>										
	26,911	12,643	13,128	485	3.83%	26,602	(309)	-1.15%	195	1,085
<u>Gwasanaethau Plant</u>										
	10,951	5,945	5,750	(195)	-3.27%	10,408	(543)	-4.96%	(1,382)	156
<u>Tai</u>										
	1,168	960	936	(24)	-2.46%	1,143	(25)	-2.14%	0	(77)
<u>Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo</u>										
Priffyrdd	6,287	3,023	3,183	160	5.31%	6,293	6	0.10%	(43)	(192)
Eiddo	891	70	(57)	(127)	-181.52%	1,047	156	17.50%	171	44
Gwastraff	8,030	3,846	3,512	(334)	-8.69%	7,825	(205)	-2.55%	10	(208)
<u>Rheoleiddio a Datblygu Economaidd</u>										
Datblygu Economaidd	1,882	1,141	982	(159)	-13.93%	1,897	15	0.80%	920	0
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	2,131	1,153	1,081	(72)	-6.26%	2,193	62	2.91%	103	(117)
<u>Trawsnewid</u>										
Adnoddau Dynol	1,346	740	609	(131)	-17.76%	1,161	(185)	-13.74%	(76)	(35)
TGCh	2,794	1,689	1,923	234	13.83%	2,907	113	4.04%	115	(85)

Gwasanaeth/Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol 2020/21	Ch 2 2020/21 Blwyddyn gyllidol hyd yma	Ch2 Gwariant gwirioneddol ac wedi'i ymrwymo	Ch2 2020/21 Amrywiant	Ch2 Gwariant Gwirioneddol ac wedi'i ymrwymo	Ch2 Amcan wariant i 31 Mawrth 2021	Amcangyfrif o alldro 31 Mawrth 2021 Gor/(tan) wariant yn Ch2	Amcangyfrif Gor/(tan)wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan 2020/21	Ch1 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2021 Gor/(tan) wariant	Gor/(tan) wariant Drafft y Flwyddyn Ddiwethaf 2019/20 (Amodol ar Archwiliad)
	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	%	£'000	£'000
Trawsnewid Corfforaethol	853	336	319	(17)	-5.08%	749	(104)	-12.19%	(96)	(192)
Adnoddau	3,109	1,692	1,599	(93)	-5.52%	3,175	66	2.12%	19	(170)
Busnes y Cyngor	1,669	818	726	(92)	-11.28%	1,663	(6)	-0.36%	24	(2)
Costau Corfforaethol a Democrataidd	2,785	1,559	1,641	82	5.27%	2,956	171	6.14%	57	(99)
Rheolaeth Gorfforaethol	626	312	292	(20)	-6.46%	586	(40)	-6.39%	(37)	(70)
Costau nad oes cyllideb ar eu cyfer ac na ellir eu rheoli: yswiriant, costau pensiwn a dileu dyledion drwg/lwfansau amhariad ar incwm gwasanaethau						200	200	0.00%	200	241
Cyfanswm Cyllidebau Gwasanaeth	125,046	63,547	60,426	(3,120)	-4.91%	123,451	(1,595)	-1.28%	(959)	36
Ardollau	3,599	3,599	3,597	(1)	-0.03%	3,599	0	0.00%	0	0
Rhyddhad Treth Dewisol	95	0	0	0	0.00%	108	13	13.68%	0	11
Cyllido Cyfalaf	6,939	2,098	2,098	0	0.00%	6,950	11	0.16%	34	(277)
Cyllidebau wrth Gefn Cyffredinol ac Eraill	1,065	1,082	1,082	0	0.01%	1,065	0	0.00%	0	(447)
Gwasanaethau Cefnogol – Cyfraniad CRT	(700)	0	0	0	0.00%	(700)	0	0.00%	0	(86)
Budd-daliadau a Roddwyd	6,103	(717)	(717)	0	0.00%	6,313	210	3.44%	207	248
Cyfanswm Cyllid Corfforaethol	17,100	6,061	6,061	(1)	-0.01%	17,335	234	1.37%	241	(551)
Cyfanswm 2020/21	142,146	69,608	66,487	(3,121)	-4.48%	140,786	(1,361)	-0.96%	(718)	(515)

Gwasanaeth/Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol 2020/21	Ch 2 2020/21 Blwyddyn gyllidol hyd yma	Ch2 Gwariant gwirioneddol ac wedi'i ymrwymo	Ch2 2020/21 Amrywiant	Ch2 Gwariant Gwirioneddol ac wedi'i ymrwymo	Ch2 Amcan wariant i 31 Mawrth 2021	Amcangyfrif o alldro 31 Mawrth 2021 Gor/(tan) wariant yn Ch2	Amcangyfrif Gor/(tan)wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan 2020/21	Ch1 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2021 Gor/(tan) wariant	Gor/(tan) wariant Drafft y Flwyddyn Ddiwethaf 2019/20 (Amodol ar Archwiliad)
	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	%	£'000	£'000
Cyllido										
Trethi Annomestig	(24,313)	(13,091)	(15,132)	0	0.00%	(24,313)	0	0.00%	0	0
Y Dreth Gyngor	(39,749)	0	0	0	0.00%	(39,140)	608	-1.53%	1,200	207
Premiwm y Dreth Gyngor	(1,393)	0	0	0	0.00%	(1,797)	(404)	29.01%	(455)	
Grant Cynnal Refeniw	(76,692)	(41,295)	(47,731)	0	0.00%	(76,692)	0	0.00%	0	0
Cyfanswm Cyllid 2020/21	(142,146)	(54,386)	(62,863)	0	0	(141,942)	204	-0.14%	745	207
Cyfanswm yr alldro yn cynnwys effaith y cyllido	0	15,222	3,624	(3,121)	-20.50%	(1,156)	(1,156)	-0.81%	27	(308)

Crynodeb o'r Sefyllfa Alldro ar Gyllidebau wrth Gefn 2020/21

	Cyllideb	Trosglwyddiadau	Cyllideb Ddiwygiedig hyd yma	Ymrwymedig hyd yma	Cyllidebau heb eu hymrwymo hyd yma	Rhagolwg Cyllideb
	£	£	£	£	£	£
Cyllideb Wrth Gefn Cyffredinol	371,550	- 72,940	298,610	2,500	296,110	-
Cyflogau a Graddio	150,000	- 12,727	137,273	9,037	128,236	-
Cronfa Wrth Gefn Clustnodedig	708,770	- 62,800	645,970	-	645,970	-
<u>Cyfanswm Cyllidebau wrth Gefn</u>	1,230,320.00	-148,467.00	1,081,853.00	11,536.98	1,070,316.02	0.00

Adolygiad o Brosiectau Buddsoddi i Arbed 2020/21

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Dyraniad ar gyfer 2020/21 £	Gwariwyd 2020/21 £	Cyllideb sy'n Weddill 2020/21 £	Balans ar 30 Medi 2020 £	Diweddariad
Adnoddau	System Rheoli Dogfennau Electronig ar gyfer Refeniw a Budd-daliadau	Datrysiaid sganio a llif gwaith ar gyfer Refeniw a Budd-daliadau	170,000	0	0	0	0	Caewyd y prosiect. Dim diweddariad pellach.
TG	Mynegai Tir ac Eiddo Lleol (LLPG)	Gweithredu system LLPG ar draws y Cyngor	10,800	0	0	0	0	Caewyd y prosiect. Dim diweddariad pellach.
TG / Trawsnewid	System Rheoli Cysylltiadau gyda'r Cwsmer (CRM)	Prynu a gweithredu system CRM	255,000	100,132	53,456	46,676	46,676	Mae defnydd helaeth yn cael ei wneud o'r CRM o hyd gydag ail gyfran y grantiau cymorth i fusnes yn cael eu gweinyddu drwy'r system yn ogystal â system archebu ar gyfer ymweld â Chanolfannau Ailgylchu Gwastraff Cartref. Ar hyn o bryd mae'r system yn cael ei hintegreiddio â'r systemau busnes a ddefnyddir gan y contractwr y dyfarnwyd contract casglu gwastraff yr Awdurdod iddo. Mae Covid wedi effeithio ar gynnydd ffurflenni eraill ond mae gwaith ar ffurflenni eraill a enwebwyd gan y Bwrdd Trawsnewid yn parhau lle bo'n bosib.
TG / Adnoddau	Porth Taliadau	Prynu a gweithredu porth talu a fydd yn golygu y gellir derbyn taliadau drwy'r Ap	27,000	13,583	0	13,583	13,583	Caewyd y prosiect. Dim diweddariad pellach.
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	Gwella gwydnwch y systemau Cynllunio	Systemau cynllunio awtomataidd newydd	118,000	15,374	0	15,374	15,374	Ni chafwyd unrhyw wariant pellach yn Chwarter 2, a rhoddwyd blaenoriaeth i gynnal profion a darparu hyfforddiant er mwyn paratoi i roi Cynllunio yn 'fyw' ar Enterprise. Y bwriad yw sicrhau a threfnu slot gyda Northgate ym mis Tachwedd. Os na lwyddir i gyflawni'r amserlen hon, bydd y dyddiad ar gyfer mynd yn 'fyw' yn cael ei ohirio tan fis Ionawr 2021.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Dyraniad ar gyfer 2020/21 £	Gwariwyd 2020/21 £	Cyllideb sy'n Weddill 2020/21 £	Balans ar 30 Medi 2020 £	Diweddariad
Adnoddau	Gwella Systemau Casglu Arian	Prynu a gweithredu system rheoli incwm newydd sy'n cysylltu gyda'r ffrydiau incwm presennol ac yn caniatáu dulliau newydd ar gyfer casglu incwm (AppMon ac ati) gysylltu i'r system rheoli arian	150,000	42,799	30,459	12,340	12,340	Mae ymrwymadau llawn wedi eu gwneud bellach ac oddi fewn i'r cyllidebau bid. Ailgychwynnodd y gwaith gweithredu yn ystod Chwarter 2 wedi i'r cynllun ffyrlo ddod i ben i rai aelodau o staff prosiect Capita, ond bydd y momentwm yn cynyddu yn ystod Chwarter 3. Mae gwaith profi ar y ffeil allforio GL newydd y gellir ei wneud o bell bron â'i gwblhau ac mae trefniadau mewn lle i gwblhau'r gwaith profi nad oes modd ei wneud o bell. Ar ôl cwblhau hyn, gellir dechrau gweithredu systemau cysoni incwm/e-ddatganiadau, sydd yn golygu prosesau newydd ar gyfer gwasanaethau a datganiadau banc electronig wedi eu teilwra gan fancwyr yr Awdurdod. Mae gwaith awtomeiddio pellach yn cael ei ddatblygu drwy ddatblygu rhyngwyneb rhaglennu cymwysiaid (API) i alluogi diweddariad incwm awtomatig i'r ledger drwy reoli incwm ar gyfer gwasanaethau mewnol megis Hamdden, Addysg a Phrifyrdd ac yn allanol ar gyfer DWP. Bydd gweithredu'n parhau i'r flwyddyn ariannol nesaf oherwydd i Covid-19 ohirio gwaith gweithredu a bod gwasanaethau mewnol wedi ail-dendro rhai prosesau meddalwedd. Bydd balans y gyllideb sy'n weddill yn cael ei ddefnyddio ar gyfer unrhyw eitemau annisgwyl sy'n weddill.
Dysgu Gydol Oes	Moderneiddio prosesau busnes a pherfformiad - Addysg	Gweithredu modiwlau nad oeddent yn cael eu defnyddio yn y system Rheoli Gwybodaeth ONE	67,000	0	0	0	0	Caewyd y Prosiect. Dim diweddariad pellach.
Dysgu Gydol Oes	Moderneiddio prosesau busnes a pherfformiad - Oriol Môn	Gwefan ar gyfer yr Oriol	20,000	11,474	0	11,474	11,474	Bu peth oedi oherwydd y cwmni a Covid-19. Mae'r rhannau olaf o'r siop ar-lein bron wedi'u cwblhau ac mae'r wefan wedi cael ei chyflwyno, er bod rhai mân broblemau'n parhau. Rydym yn disgwyl derbyn yr anfonebau am y gwaith a gwblhawyd yn Chwarter 3.

Gwasanaeth	Teitl	Disgrifiad	Swm a Gymeradwywyd £	Dyranriad ar gyfer 2020/21 £	Gwariwyd 2020/21 £	Cyllideb sy'n Weddill 2020/21 £	Balans ar 30 Medi 2020 £	Diweddariad
TG / Trawsnewid	Digidol yn Gyntaf / Digidol yn Awtomatig	Cyflogi Swyddog Digidol Arweiniol a Dadansoddwr Gwasanaethau Digidol	£70,000 ym mlwyddyn 1 a £50,000 ym mlwyddyn 2	50,000	34,073	15,927	65,057	Recriwtiwyd dau berson i'r swyddi Technegydd Digidol Dros Dro (Gradd 5) ac maent yn cael eu cyflogi ar hyn o bryd.
Gwarchod y Cyhoedd	Gwella Cysylltedd Digidol yn y Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd	Gweithredu system yn seiliedig ar y cwmwl i gofnodi ymweliadau archwilio. Mae'r feddalwedd yn ddatrysiad Cymru gyfan sydd wedi cael ei chaffael drwy gytundeb fframwaith a gefnogir gan 19 o'r 22 Gyngor yng Nghymru	£10,000 y flwyddyn am 4.5 blwyddyn	10,000	0	10,000	45,000	Dim datblygiadau i'w hadrodd yn 2020/21. Oherwydd Covid-19 a'r pwysau ar Gwarchod y Cyhoedd, nid oedd capasiti i symud ymlaen.
Cyfanswm				243,362	117,988	125,374	209,504	

Adolygiad o Arbedion Effeithlonrwydd 2020/21

Gwasanaeth/ Swyddogaeth	Arbedion Cyllidebol 2020/21 £'000	Arbedion y mae modd eu cyflawni 2020/21 £'000	Arbedion y mae'n bosib na fyddant yn cael eu cyflawni 2020/21 £'000	Sylwadau
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo	68	11	57	Ar hyn o bryd, mae'n annhebygol y bydd £10k o arbedion yn cael eu cyflawni drwy leihau cost rhedeg fflyd cerbydau'r Cyngor drwy fuddsoddi mewn cerbydau sy'n rhatach ar danwydd a gwella gweithdrefnau gweinyddol i leihau amser segur cerbydau. Mae hyn oherwydd gostyngiad sylweddol yn nefnydd cerbydau fflyd oherwydd Covid-19. Derbyniwyd pedwar cerbyd LPG ym mis Gorffennaf a fydd yn rhatach ar danwydd. Mae'n annhebygol hefyd y bydd cynnydd o £47k mewn ffioedd meysydd parcio'n cael ei gyflawni. Roedd angen opsiwn nad oedd yn defnyddio arian parod (Talu gyda Ffôn) er mwyn gweithredu'r ffioedd newydd, ond gohiriwyd y broses oherwydd Covid-19 ac roedd yr holl feysydd parcio ar gau i'r cyhoedd. Gweithredwyd Talu gyda Ffôn ar 3 Awst ond nid oedd yn bosib cyflwyno'r ffioedd newydd yn ein safleoedd tymhorol. Roedd goblygiadau Covid yn golygu nad oedd modd gweithredu hysbysiad cyfreithiol ynghylch newid yn y ffioedd tan fis Medi. Erbyn hyn, mae'r holl feysydd parcio wedi ailgoreu a chodwyd yr hen ffioedd yn y meysydd parcio arfordirol ond ni chodwyd tâl am barcio yn y meysydd parcio trefol tan ddiwedd mis Medi, yn unol â chyfarwyddyd y Pwyllgor Gwaith. Trafodwyd y sefyllfa gydag aelodau'r Grŵp Llywio Parcio mewn cyfarfod ar 30 Medi a phenderfynwyd gweithredu ffioedd newydd ac ychwanegol yn 2021/22. Cyflwynwyd hawliad i Lywodraeth Cymru am incwm a gollwyd ac mae'r Awdurdod wedi derbyn taliad o £150k. Bydd hawliad pellach am incwm a gollwyd mewn safleoedd tymhorol yn cael ei baratoi a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru pe cyfyd y cyfle i wneud hynny. Mae arbediad o £11k drwy aildrefnu rota tu allan i oriau'r tîm atgyweirio eiddo yn debygol o gael ei gyflawni.
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	65	59	6	Gweithredwyd arbediad o £22k yn llawn drwy leihau capasiti gweinyddol y Tîm Rheoli Datblygu. Cyflawnwyd hyn yn sgil y buddsoddiad diweddar yn y system gynllunio. Mae'n annhebygol y bydd y cynnydd disgwylidig o £1k mewn incwm yn cael ei gyflawni oherwydd y pandemig cyfredol a'i effaith ar ymgynnull mewn grwpiau a digwyddiadau. Mae £37k o arbedion drwy ddileu gweddill y gyllideb Cyfleusterau Awyr Agored yn dilyn trosglwyddo'r asedau o reolaeth y Cyngor wedi cael ei gyflawni'n llawn.

Gwasanaeth/ Swyddogaeth	Arbedion Cyllidebol 2020/21 £'000	Arbedion y mae modd eu cyflawni 2020/21 £'000	Arbedion y mae'n bosib na fyddant yn cael eu cyflawni 2020/21 £'000	Sylwadau
				Cynyddwyd y ffioedd a thaliadau ar gyfer gwasanaethau morwrol, er nad yw'r arbediad o £5k yn debygol o gael ei gyflawni oherwydd cyfyngiadau'n gysylltiedig â Covid-19 a byrhau'r tymor agor.
Tai	101	101	0	Cyflawnwyd arbediad o £27k drwy ddileu swydd wag Swyddog Datblygu Strategol. Mae arbedion o £4k drwy leihau cost cefnogaeth weinyddol i'r Pennaeth Tai yn cael ei gyflawni. Bydd arbediad o £36k drwy gyfalafu costau staffio ynghlwm â darparu grantiau Cyfleusterau i'r Anabl yn cael ei gyflawni. Mae arbedion o £19k a gynigiwyd drwy addasu'r costau a godir ar y Cyfrif Refeniw Tai i adlewyrchu'r cynnydd mewn costau yn debygol o gael eu cyflawni yn yr adolygiad diwedd blwyddyn. Nododd adolygiad o gyllideb y gwasanaeth gyllidebau o £15k nad oedd yn cael ei defnyddio ac maent bellach wedi cael eu dileu. Nid oedd gorwariant ar ddiwedd Ch2 felly mae'r arbediad hwn yn cael ei gyflawni.
Trawsnewid	5	5	0	Nodwyd arbediad o £5k drwy ddileu cyllidebau ar gyfer llinellau ffôn a ffonau symudol nad oes fawr o ddefnydd yn cael ei wneud ohonynt. Ni nodwyd unrhyw arbedion llinellau pellach hyd yma ond, os na fyddant yn cael eu canfod, bydd yr arbedion yn cael eu canfod o feysydd eraill yng nghyllideb yr adran, fel yn 2019/20.
Adnoddau	60	60	0	Cynigiwyd arbediad o £10k drwy ostwng cyllidebau postio o ganlyniad i fuddsoddiadau yn y systemau Cyflogres a Budd-daliadau Tai sydd wedi caniatáu i wybodaeth gael ei drosglwyddo'n electronig yn hytrach na phostio dogfennau papur. Mae gwariant yn Ch2 ychydig yn uwch na'r gyllideb, ond mae'n debyg fod hyn oherwydd amseriad y gwariant. Disgwylir y bydd dull corfforaethol o brynu nwyddau yn rhyddhau arbediad o £50k. Mae gwariant yn Ch2 o fewn y gyllideb.
Busnes y Cyngor	8	8	0	Disgwylir i leihau costau cynnal digwyddiadau Dinesig gyflawni arbediad o £8k ar gyfer y flwyddyn. Mae gwariant yn Ch2 o fewn y gyllideb.
Cyfanswm	307	244	63	

Costau Asiantaeth rhwng Ebrill a Mehefin 2020

Gwasanaeth	Swm £	Ffynhonnell Gyllido (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio nas defnyddiwyd / Grant / Cyfraniad Allanol)	Parhaol / Dros Dro	Pwrpas
Ysgolion	900	Craidd	Dros Dro	Athrawon llanw mewn meysydd arbenigol
	900			
Gwastraff	33,893	Cyllideb Graidd Benodol	Dros Dro	Staff tymor byr – ddim ar gael drwy'r Matrics Adnoddau Dynol
	33,087	Cyllideb Graidd Benodol	Dros Dro	Tasgau ychwanegol sydd eu hangen yn y tymor byr. Nid yw staff ar gael drwy'r Matrics Adnoddau Dynol
	22,468	Cyllideb Graidd Benodol	Dros Dro	Tasgau ychwanegol sydd eu hangen yn y tymor byr. Nid yw staff ar gael drwy'r Matrics Adnoddau Dynol.
	89,448			
Gwasanaethau Plant	36,553	Cyllideb Graidd / Cronfa Staff Asiantaeth	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	45,149	Cyllideb Graidd / Cronfa Staff Asiantaeth	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	11,868	Cyllideb Graidd / Cronfa Staff Asiantaeth	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	93,570			
Gwasanaethau Oedolion	68,814	Cyllideb Graidd	Dros Dro	Prosiect DOLS
	16,803	Cyllideb Graidd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	85,617			
Trawsnewid	3,240	Cyllideb staffio nas defnyddiwyd	Dros Dro	Mamolaeth
	3,240			
Cyfanswm	272,775			

Crynodeb o Wariant Ymgynghori Ch2 2020/21

Crynodeb o Wariant Ymgynghori fesul Gwasanaeth			
Gwasanaeth	Ch1 £	Ch2 £	Cyfanswm 2020/21 £
Addysg Ganolog	8,685	10,033	18,718
Diwylliant	0	0	0
Economaidd ac Adfywio	1,125	36,501	37,626
Eiddo	0	0	0
Priffyrdd	0	17,655	17,655
Ysgolion	0	0	0
Gwastraff	12,883	40,257	53,140
CRT	0	1,200	1,200
Tai	0	0	0
Corfforaethol a Democrataidd	0	0	0
Gwasanaethau Oedolion	0	0	0
Gwasanaethau Plant	2,466	56	2,522
Corfforaethol	0	0	0
Trawsnewid	630	1,386	2,016
Busnes y Cyngor	11,847	2,582	14,429
Adnoddau	9,515	0	9,515
Cyfanswm	47,151	109,671	156,822
Ariannwyd o:			
Cyllideb Graidd	46,016	72,640	118,656
Grant	630	1,386	2,016
Cyfraniad Allanol	505	35,645	36,150
Arian wrth Gefn	0	0	0
Cyfanswm	47,151	109,671	156,822

Dadansoddiad o Gostau Ymgynghori Chwarter 2 2020/21

	Swm £	Categori – rheswm dros benodi			Ffynhonnell y Cyllid	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		Parhaus – i dalu am sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol	Maint y gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Unwaith ac am Byth	(Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio nas ddefnyddiwyd / Grant / Cyfraniad Allanol)	
Cyfanswm Ch1 Ebrill – Mehefin	47,151					
Addysg Ganolog	9,333		✓		Craidd	Ffioedd Proffesiynol – gwasanaeth fel Uwch Swyddog Adran Addysg
	700			✓	Craidd	Ffioedd Proffesiynol - Gwasanaeth i'r Gwasanaeth Dysgu
Cyfanswm Addysg Ganolog	10,033					
Economaidd ac Adfywio	1,458			✓	Allanol	Ymgynghoriaeth ynghylch ailgychwyn swydd mordeithiau ar ôl Covid ac asesiad effaith economaidd
	19,675	✓			Allanol	Cais TWAO Morlais
	870	✓			Allanol	Prosiect Morlais G2624
	1,285	✓			Allanol	Gwasanaethau Lletya Blynyddol
	12,182			✓	Allanol	Rheoli Prosiect Arfor Ch1 a 2
	430			✓	Craidd	Gwiriadau strwythurol
	27			✓	Craidd	Mater 73 – Diweddariad i'r Canllaw Cyfreithiol
	399	✓			Craidd	Worldpay – Taliadau Debyd Uniongyrchol
	175			✓	Allanol	Sesiynau syrffio ar gyfer aelodau clwb gofal
Cyfanswm Economaidd a Rheoleiddio	36,501					
Priffyrdd	2,184			✓	Cyllideb Graidd	Cyfraniad ardoll WPPP 2019/20 Ch4
	6			✓	Cyllideb Graidd	Tâl PCN
	6,316			✓	Cyllideb Graidd	Cymorth Cynllun Rheoli Asedau Priffyrdd 2019
	9,150			✓	Cyllideb Graidd	Arolwg SCRIM 2020
Cyfanswm Priffyrdd	17,655					

	Swm £	Categori – rheswm dros benodi			Ffynhonnell y Cyllid	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		Parhaus – i dalu am sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol	Maint y gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Unwaith ac am Byth	(Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio nas ddefnyddiwyd / Grant / Cyfraniad Allanol)	
Gwastraff	28,886	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Darparu Cefnogaeth Dechnegol Allanol – Caffael contract casglu gwastraff a glanhau newydd
	57	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	DUoS Offtake
	172	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Ffi mesuryddion a setliad
	3,966	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Cefnogaeth Dechnegol Nwy – Safle Tirlenwi Penhesgyn
	183	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Asesiad Risg Tân
	250	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Mesurau lliniaru ar gyfer Penhesgyn
	1,138	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	SEMP cais i amrywio Trwydded Amgylcheddol Safle Tirlenwi Penhesgyn
	2,730	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	CRT a Chynllun Rheoli Dŵr Daear
	1,856	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Gwaith monitro bioaerosolau yn y peiriannau compostio (IVC) - Gorffennaf 2020
	587	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Costau Dadansoddi
	250	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Mesurau lliniaru ar gyfer Penhesgyn
183	✓		✓	Cyllideb Graidd Benodol	Asesiad Risg Tân	
Cyfanswm Gwastraff	40,257					
CRT	300			✓	Craidd	Gwaith technegol gyda'r nos – gwella'r system Orchard FYW
	900			✓	Craidd	Cyflunio Gosod Tai
Cyfanswm CRT	1,200					
Gwasanaethau Plant	45			✓	Cyllid Craidd	Prynu Tystysgrif Geni
	11			✓	Cyllid Craidd	Prynu Tystysgrif Geni
Cyfanswm Gwasanaethau Plant	56					
Trawsnewid	1,386	✓			Grant	Asesydd - Gweithwyr Cymdeithasol dan Hyfforddiant
Cyfanswm Trawsnewid	1,386					
Busnes y Cyngor	2,582			✓	Cyllideb staff nas defnyddiwyd	Llanw ar gyfer absenoldeb dros dro
Cyfanswm Busnes y Cyngor	2,582					
Cyfanswm Ch2 – Gorffennaf - Medi	109,671					
Cyfanswm Cronnus 2020/21 – Ebrill - Medi	156,822					

